

Natuurhistorisch Maandblad

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

INHOUD: Aankondiging van de Maandvergaderingen, p. 57. — Nieuwe leden, p. 57. — Uit eigen kring, p. 57. — Verslag van de algemene vergadering te Heerlen, op Hemelvaartsdag, 26 Mei 1949, p. 57. — Verslagen van de Maandvergaderingen, p. 59. — Verslag van de entomologenvergadering op Donderdag 23 Juni, p. 62. — F. H. van Rummelen. De technische toepassing van de kaardebol, p. 62. — Drs. H. Sanders. Hymenoptera aculeata uit Midden-Limburg, p. 63. — De Coloradokever, p. 67.

AANKONDIGING VAN DE MAANDVERGADERINGEN

Te Maastricht op Woensdag 7 Juli, om 6 uur in het museum.

Te Heerlen op Woensdag 14 Juli, om 7 uur in de R.K.H.B.S.

In de vacantiemaand Augustus zullen geen vergaderingen of excursies worden gehouden.

VOOR DE JEUGDLEDEN.

Vergadering in het museum op Woensdag 21 Juli, om 6 uur.

NIEUWE LEDEN.

F. Ruinen, Velperweg 145 G, Arnhem.
Mej. J. P. W. Broos, Emmasingel 17, Weert.
Mej. M. Joosten, Beekstraat 76, Weert.
Mej. Th. Vaessen, Hoogstraat 24, Weert.

UIT EIGEN KRING.

Drs. R. Kofman, secretaris van het Natuurhistorisch Genootschap, is met ingang van 1 Sept. a.s. benoemd tot leraar aan het Coornhertlyceum te Haarlem.

Mevr. Dr. H. C. Bels-Koning uit Houthem houdt een rondreis langs diverse laboratoria en kwekerijen op het gebied van de champignon-teelt in Scandinavië en Finland.

Op 28 Juni sprak zij voor de leden van de Mycologische Vereniging te Helsinki; in de maand Juli zal zij nog voordrachten houden te Upsala en Kopenhagen.

De mijnvereniging „Laura” te Eggelshoven vierde op 25 Juni haar gouden jubileum. Het Bestuur bood telegraphische gelukwensen aan.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING TE HEERLEN, OP HEMELVAARTSDAG, 26 MEI 1949.

Aanwezig waren de dames Minis-van de Geyn, Rijk-Pauw, Willemse-Widdershoven, Giltay Veth, en de heren van Rummelen, Kruytzer, Mommers, Kofman, Wassenberg, Terhal, Oltheten, Willems, Gregoire, Rijk, Willemse, Bruna, Kemp, Evers, Coonen, Geurts, van der Kruk en Dijkstra.

De heer van Rummelen leidt de vergadering en opent met een hartelijk begroetingswoord. Dan herdenkt hij allereerst de leden die in het afgelopen jaar overleden zijn, n.l.: Prof. Dr. J. C. M. de Meyere, Amsterdam; Dr. L. Peeters S.J., Nijmegen; Dr. A. Reclaire, Hilversum; W. J. Tilmans, Geulle; J. E. W. Velt-huysen, Valkenburg en H. Wagemans, Maastricht.

Ieder van hen maakte zich tijdens zijn leven op de hem eigen wijze voor ons Genootschap verdienstelijk; Bestuur en leden zullen hen in dankbare herinnering blijven gedenken.

Hierna spreekt de heer van Rummelen de beste wensen uit voor de afwezige nestoren van het Bestuur, n.l. Rector Cremers, dokter Beckers en de heer Grossier en hij hoopt, dat zij nog vele jaren in goede gezondheid hun Bestuursfunctie zullen kunnen waarnemen.

Vervolgens leest de Secretaris van het Natuurhistorisch Genootschap, Drs. R. Kofman, het jaarverslag over 1948 voor.

„Ook dit jaar was het de St. Pietersberg, die in het brandpunt van de belangstelling stond van al degenen, die de natuur- en cultuurhistorie een warm hart toedragen. Tal van stappen

werden van vele zijden ondernomen om de berg te redden, niet in het minst van de zijde van de Belgisch-Nederlandse Wetenschappelijke Commissie ter Bescherming van de St. Pietersberg, waarin ook het Genootschap vertegenwoordigd is. Het heeft niet mogen baten. In October 1948 werd een beslissing bekend gemaakt, zò ongunstig als niemand had kunnen vrezen. Niet alleen werden 100 ha van het eeuwenoude onvervangbare gangenstelsel en de „coulisse” prijs gegeven, daartegenover stond geen enkele compensatie en de restanten van de berg, die nog altijd grote waarde hebben, werden op geen enkele wijze veilig gesteld. Wellicht zal via de adviescommissie, die door Gedeputeerde Staten van Limburg werd ingesteld en waarin ook 2 vertegenwoordigers van het Genootschap zitting hebben, iets bereikt kunnen worden t.a.v. de begrenzing van de concessie; daarnaast blijft activiteit noodzakelijk om te bereiken, dat de buiten de huidige concessie vallende delen afdoende beveiligd worden en dat elders compensaties worden verkregen.

Ook andere onderwerpen van natuurbescherming hadden in het afgelopen jaar onze aandacht. Reeds in het vorige verslag memoreerde ik de poging van de Contactcommissie voor Natuur- en Landschapsbescherming te Amsterdam om in samenwerking met de Stichting het Limburgs Landschap en ons Genootschap tot bescherming van de orchideeën te komen. Deze poging had gedeeltelijk succes. In 11 van de 25 gemeenten, die een desbetreffend verzoek ontvingen is thans een orchideeënverordening van kracht. Getracht zal worden nog enkele belangrijke gemeenten hieraan toe te voegen.

Hetzelfde doel werd op geheel andere wijze nagestreefd door de Natuurwacht, die in Heerlen werd opgericht. Het Genootschap verleende steun en een flink aantal leden werkten er aan mee. Deze proefneming is zodanig verlopen, dat er in de toekomst goede resultaten van verwacht mogen worden.

Ook het Comité voor Vogelbescherming was actief. In April werd in het V.V.V.-gebouw te Maastricht een propaganda-etage ingericht, die veel belangstelling trok. Voor Rijks- en Gemeentepolitie werd een viertal voordrachten gehouden; deze keer speciaal over de bescherming van roofvogels.

Tenslotte kunnen in dit verband nog de stap-

pen vermeld worden, die het Bestuur ondernomen heeft ter voorkoming van een eventueel niet-verantwoorde ontginning van de zeldzame moeraskalkafzetting bij Susteren.

Het contact met andere natuurhistorische organisaties was zeer vriendschappelijk. T. a. v. onze Belgische natuurvrienden kwam dit — behalve in de samenwerking in de bovenvermelde St. Pietersbergcommissie — tot uiting in 2 gemeenschappelijke excursies, waarvan die naar het Belgische Jekerdal in alle opzichten een groot succes werd, terwijl die naar Bemelen en het Geuldal door het zeer slechte weer gedeeltelijk mislukte. In het eigen land bleek dit, toen Dr. Kruytzer het Genootschap vertegenwoordigde op het congres van de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, dat met Pinksteren in Apeldoorn gehouden werd en waarop Dr. van Burkom, de voorzitter, wegens zijn 25-jarig jubileum gehuldigd werd.

Op verzoek van het Geologisch Bureau belastte de secretaris zich met het verzamelen van de gegevens voor een zoölogische beschrijving bij de geologische kaart van Limburg. Een groot aantal specialisten stelde hiervoor zeer bereidwillig gegevens ter beschikking. Dit werk werd nog niet geheel beëindigd.

In dit jaar werd ook de nieuwe conservator van het museum benoemd, n.l. ons bestuurslid Dr. Kruytzer. Aangezien Mevrouw Minis nog gedeeltelijk waarneemt zolang Dr. Kruytzer nog niet de hele week beschikbaar is, wordt het museum dubbel goed verzorgd.

Het aantal veranderingen op de ledenlijst was groot. Niet minder dan 97 leden moesten worden afgeschreven wegens overlijden, vertrek, bedanken, of doordat eenvoudig de kwitantie van de penningmeester geweigerd werd. Daartegenover stonden 73 nieuwe leden. Het ledental daalde dus iets, n.l. van 632 tot 608.

Het aantal bezoekers aan de vergaderingen te Maastricht steeg iets, n.l. van 35 op 38, dat in Heerlen bleef constant, n.l. 13. Er werden behalve de reeds genoemde nog 9 excursies gehouden, waarvan één ter gelegenheid van de jaarvergadering.

De jeugdgroep kwam regelmatig bijeen en hield een flink aantal excursies. De samenstelling van deze groep wisselt sterk, maar het aantal blijft behoorlijk op peil.

Tijdens de vorige jaarvergadering in Weert werd de heer P. Wassenberg tot penningmees-

ter benoemd. Aangezien Dr. Beckers werd herkozen, kwam er verder geen verandering in het Bestuur.

Drie bestuursleden vierden in het afgelopen jaar een jubileum: Rector Cremers werd 75 jaar, de heer van Rummelen was 40 jaar aan het Geologisch Bureau te Heerlen verbonden en bovendien 25 jaar bestuurslid van ons Genootschap en Dr. Beckers was 50 jaar arts in Beek.

Tenslotte kan nog vermeld worden, dat de vertegenwoordiging van het Genootschap in de Commissie van toezicht op het Natuurhistorisch Museum onveranderd bleef, doordat de op 31 December 1948 periodiek aftredende leden door de Gemeenteraad opnieuw benoemd werden.

In het bijzonder omdat dit het laatste verslag is, dat ik als secretaris uit zal brengen, wil ik dit niet besluiten zonder mijn beste wensen uit te spreken voor het Genootschap, zowel wat het ledental als de natuurhistorische activiteit betreft.

De Voorzitter dankt de heer Kofman voor zijn verslag, waaruit te zien is dat hij de Genootschapszaken uitstekend behartigd heeft; het spijt het Bestuur te vernemen dat een benoeming elders hem binnen korten tijd zal noodzaken het secretariaat neer te leggen.

Hierna brengt de heer P. Wassenberg, voor het eerst in zijn functie van penningmeester, verslag uit. Het financiële beheer is weer in goede handen, hetgeen blijkt uit het gunstige verslag van de kascommissie 1948, uitgebracht door mej. M. Chambille en de heer H. Goffin; de Voorzitter dankt de penningmeester dan ook voor het vele werk, dat hij in het belang van de Genootschapsschatkist verricht heeft.

Ook de kascommissie 1948 mocht een hartelijk dankwoordje incasseren.

Vervolgens werd overgegaan tot de benoeming van de kascommissie 1949, waarvoor de heren Rijk en Willems zich bereid verklaard hebben.

Vervolgens brengt Mevrouw Minis verslag uit betreffende de redactie van het Maandblad en de Publicaties in 1948.

„Als grootste bijzonderheid van het afgelopen verslagjaar 1948 geldt wel de uitgave van de Publicatie Reeks I, van welke de leden, die daar belang in stelden hebben kunnen kennis nemen. Het is de bedoeling ook in het ko-

mende jaar de Publicatiereeks voort te zetten. Het geregeld verschijnen van het Maandblad was door de papierbeperking nog gehandicapt, doch hopenlijk komt hieraan dit jaar een eind. Dan zal het mogelijk zijn, om meer dan tot nu toe het geval was, op diverse manieren het contact met de lezers te verruimen. Aan nieuw ruilverkeer werd de gebruikelijke aandacht besteed.

Daarna komt de bestuursverkiezing aan de orde.

Majoor Rijk stelt voor om der traditie getrouw Rector Cremers en de heer Grossiër, die aan de beurt van aftreden zijn, te herbenoemen; een geste, waaruit weer eens blijkt hoeveel vrouwen de leden in het Bestuur stellen.

Bij de rondvraag werd, zoals haast op elke jaarvergadering gebruikelijk is, in discussie getreden over de popularisering van het Maandblad.

Van diverse kanten werd vervolgens van gedachten gewisseld over de problemen, die annex zijn aan de Natuurwacht en die t.z.t. in het jaarverslag van de Natuurwacht nader besproken zullen worden.

Tot slot dankt de Voorzitter de aanwezigen voor hun belangstelling en wil niet eindigen alvorens zijn erkentelijkheid uit te drukken voor de diverse functionarissen uit het Bestuur, benevens alle leden, die door het leiden van excursies of het houden van voordrachten op de vergaderingen, ook die voor de jeugdleden, zich voor het Genootschap verdienstelijk hebben gemaakt.

Na een vlot verlopen lunch, werd vanwege de aanhoudende regen besloten de excursie niet te laten doorgaan.

De heer van Rummelen stelt voor om in plaats daarvan onder zijn leiding het Geologisch Bureau te bezichtigen.

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN

Te Maastricht op Woensdag 1 Juni 1949.

Aanwezig de dames Minis-van de Geyn, van der Mijl Dekker, Dütting, Lahaye-de Wit, Kooyman en Berendschot, en de heren van Rummelen, Haanen, Br. Maurentius, Janssen, Crijns, Ogg, Nulens, Plas, Otten, Leysen, Br. Agatho, Wassenberg, Onstenk, Maessen, Poot, Brans, van der Hoogt, Kruytzer, Willemse, Kofman, Bels en Pater van Summeren.